

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua oară
12 bani, a treia oară 10 bani.

Strălucita biruință a regimentului 50.

Inima ne zvâcnește mai puternic, și lacrimi de bucurie ni se strecoară pe furiș din ochi, când scriem știrile acestea. Sângele apă nu se face, este o vorbă veche românească. Ori cât de multe ar fi fost gurile pizmașe, ori cât de crude învinuirile ce s'au adus, vârtutea strămoșească a ostașului nostru român, le face să piară, cum se ascunde ceara de fața arzătoare a focului..

Regimentul 50, regimentul Moșilor a biruit!

Ar trebui să avem glas de trâmbiță, pentru ca să putem vesti în toate părțile vitejia fiilor munților și plaiurilor ardelenesti. Ei nu ne-au dat nici odată de rușine. Dela *Aspern* și până la *Custoza*, vrăjmașul a simțit împunsătura ucigătoare a baionetei lor, plumbul lor, tăria vânjoasă a brațului lor de oțal. Și azi un nume nou se scrie luminos în cartea vitejiilor voastre: zidurile betonate ale *Ivangorodului*. Patru șiruri de redute au fost luate de voi; nenumărate șiruri de dușmani a-ți cutropit, stăvilind în fața gherarilor puterea lui neasemuită. Steagul vostru s'a pătat cu sânge din nou, dar a biruit. Unde sunt acum cei-ce vă trăgeau la îndoială cinstea? Unde sunt acei ce v'au batjocorit? Astăzi toate gazetele sunt pline de faptele voastre, și toate buzele rostesc cu sfială de biserică strălucitele fapte...

Nepoții s'au întrecut cu strămoșii!

Osămintele celor de demult au tresărit în morminte. Iar legătura care ne împreună pe toți, cei de acum cu cei de odinioară, prin aceleași suferinți, s'a întărit din nou. Suntem mândri de voi. Ochii noștri ni se îndreaptă acum către miazănoapte, și inimile ni rostesc ferbinți rugăciuni pentru sufletele voastre, celor ce au căzut, și pen-

tru vârtutea voastră, a celor ce sunteți în viață...

Budapesta, 2 August. La Domasew, față în față cu gura râului Radomca, aliații noștri au avut ieri succese nouă.

Spre vest dela Ivangorod regimentele noastre ardelenene au cucerit cu baioneta 8 puncte de sprijin ale dușmanului construite în formă de etaj și betonate. Patru din acestea le-a cucerit singur regimentul de infanterie 50, care partea cea mai mare constă din Români.

Semicercul de împresurare în jurul *Ivangorodului* s'a strâns mult.

Am făcut prizonieri 15 ofițeri și 1300 soldați și am capturat 29 tunuri, dintre cari 21 grele, 11 mitralieze, un parc mare de utenzilii, multă muniție și mult material de războiu.

Vitezele noastre trupe din Ardeal pot însemna această zi între zilele cele mai frumoase ale istoriei lor plină de glorie.

General de divizie *Höfer*.

Pentru gazeta „Siebenbürg.-Deutsches Tageblatt”.

Mari diplomați mai sunt și compatrioții noștri sași, dar cu deosebire le stă în frunte gazeta lor din Sibiu. Pentru ce se terese oare domnii aceștia să spună adevărul pe față? Generalul de divizie *Höfer*, în comunicatul său de Marți, mărturisește fără încunjur, că acel regiment, care a zdrobit vitejește stăvilarele de apărare rusești de la *Ivangorod*, e alcătuit în cea mai mare parte din Români. În articolașul său botezat »Regimentul nostru din Ardeal« gazeta săsească însă tace mălc despre faptul acesta, înfățișând lucrul așa ca și când noi nici n'am fi pe lumea aceasta!

Să stăm strâmb și să judecăm drept, domnule *Emil Neugeboren*!

Omul de fier.

Sibiu, de sf. Ilie.

În Dumineca trecută s'a săvârșit pe piața mare a străvechiului nostru oraș, desvălirea sărbătorească a omului de fier. Gândul acesta a pornit de departe, de la Viena, ostașii noștri răniți, cari vor

fi fost în vestita capitală a monarhiei, de bună seamă că au mai făcut față la asemenea lucruri. Pentru noi însă, cei deacasă, a fost o întâmplare neobicinuită și plină de vârtute. Ce este omul de fier? Păi, nimic altceva, decât un om ca toți oamenii; atâta că nu-i viu, e făcut din lemn, și îmbrăcat în cămașe de zale, cu căciulă de fier pe cap, cu pavază, și sabie grea, ce-o ține cuprinsă cu mâna lui zdravănă. Dar atâta nu-i de-ajuns. Două au fost țintele, pentru cari orașul nostru, a poftit să aibă în mijlocul lui pe omul de fier. Mai întâi și mai întâi, fieștecare persoană, care vine să-l vadă, are dreptul să vâre un cui în el, cumpărat din apropiere pe bani, și din venitul acesta apoi se vor ajuta ostașii de pe câmpurile de bătălii cu câte și mai câte. Pe urmă, omul acesta de fier, mai are să dovedească și pe viitor, tuturor, ce-or viețui după noi, din neam în neam, cum strămoșii lor s'au străduit în vremurile acestea grele cu ce-au putut, pentru mântuirea patriei de asuprirea crudă a vrăjmașului. Și asta e o faptă frumoasă!

La sărbătoarea de desvălire a luat parte tot Sibiuul, și mic și mare. Au fost de față toate națiile, cari trăiesc împreună aici, și s'au ținut voroave care mai de care, iar cântecele bandei militare au înveselit urechile noastre. Dar pentru noi, Români, parecă tot n'a fost aceia, ce ne gândeam ca să fie. Noi vorbă românească grăită de cineva în fața omului de fier n'am auzit, și nici muzica n'a făcut să răsune și vreunul din vitejeștile noastre cântece de bătălie.

Și-atuncia mi-au venit în minte oamenii noștri de fier, din toate părțile, cari câștigă pretutindeni biruință după biruință.

Dela malurile triste ale Dunării de miazăzi și până pe sărăcicioasele meleaguri ale Galiției părjolite. Dela zidurile de cetate ale mândrului oraș al Varșoviei și până

pe stâncile prețipise ale Alpilor din țara Pământezului și Italianului, unde se bat azi nepoții cu nepoții, celor de-acum vre-o cincizeci de ani. Și mi-am zis: iată ostașii, iată oameni noștri de fier... Aicea, s'au bătut cuie în pieptul omului, cuie cumpărate cu bani, acolo plumbul sfășie inima ostașilor noștri; aicea au curs vorbe frumoase în graiuri felurite, acolo a curs sânge; aicea a cântat muzica cu dulceață, acolo a bubuit tunul.

Oamenii noștri de fier au vorbit: au vorbit cu sute de mii de glasuri. Pentru ei au grăit faptele, acolo sus, acolo jos, pretutindenea. Aicea n'a vorbit nimeni. Cu atât mai bine. Deși dacă n'a cutezat să spue nimenea vitejia alor noștri, ca s'o cunoască cu toții, au țipat parcă pietrele în locul acelora, ce trebuiau să-și deschidă gura! Nici glasul de doină al trâmbiței nu s'a auzit în piața mare. Și ne-a durut parcă o leacă inima. Oamenii noștri de fier, și-au cântat ei singuri însă doina lor de vitejie!...

Depeși.

Ținuta României.

„L'Opinion“ din Salonic publică următoarele:

București. — Ministrul Angliei de aci, s'a dus ieri la d. Brătianu comunicându-i că puterile aliate s'au înțeles în afacerea Constantinopolului. Strămtorile după înțelegerea aceasta vor fi deschise navigației și Constantinopolul va fi administrat de Rusia.

Se asigură că România considerând aceasta soluțiune contrară intereselor sale de viață, va primi propunerile Germaniei

Știrea aceasta trebuie primită cu rezervă

Flota rusă în apele românești.

Ni se comunică următoarele:

Mangalia, 17 Iulie. — Aci a venit știrea că flota rusă din Marea Neagră a trimis o luntre dela un torpilor, cu mai mulți ofițeri, la Balciac ca să controleze corăbiile ce staționează în acel port cu ce fel de mărfuri sunt încărcate și unde se duc.

Cu privire la trecerea de munițiuni prin România.

București. — Guvernul român răspunde următoarele atacurilor ce i-se aduc pe chestia trecerii de munițiuni:

„Căile ferate germane au înștiințat guvernul român despre trecerea pe la noi a unui tren sanitar pentru Turcia, compus din 42 vagoane închise. Acest tren sanitar, intrat la noi prin Predeal, a fost controlat, prin examinarea fiecărui pachet în parte, de către comisiunea compusă din dnii Preorian inspector la c. f. r., Arabolu inspector vamal și major Ioanid. La controlul foarte sever făcut, nu s'a găsit în trenul sanitar german, destinat pentru „Crucea Roșie“ din Turcia, decât țevi, vată, pansamente și medicamente, atât și numai atât.

Această afirmațiune o facem în chipul cel mai categoric și adaogăm ca să se știe odată pentru totdeauna, că nu trece și nu este posibil să treacă nici un fel de munițiuni către Turcia pe la noi.

Ordinele date în această privință sunt stricte după cum controlul vagoanelor în trazit se face cu o severitate, care pune în imposibilitate trecerea sub orice formă de munițiuni pe la noi“.

Cavaleria noastră n intrat în Lublin.

Budapesta. (Oficial.) În capitală a produs mare însuflețire comunicatul lui Höfer, sosit aci noaptea, în care se anunță că cavaleria noastră a intrat ieri noapte în Lublin.

Mari lupte cu italieni.

Berlin 16 Iulie. — (Telegramă întârziată). — „Lokalanzeiger“ spune că

atacul italienilor pe tot frontul începând dela Gorizia și până la Monfalcone, continuă cu înverșunare. Toată ziua focul artileriei e neîntrerupt, iar noaptea au loc asalturi de infanterie conduse cu cea mai mare putere și cu cel mai mare curaj. Artileria italiană improașcă necurmat o ploaie de gloanțe silind trupele austro-germane să facă încordări uriașe, ca să poată rezista atacului italian.

Acelaș ziar mai zice, că locuitorii Triestului sunt de față de pe cheiul portului la aceste lupte de artilerie și că lupta de pe Isonzo e una din cele mai crâncene din războiul lumii. Nici chiar atacurile date de austro-germani împotriva rușilor, cu scopul de a rupe frontul rus între Tarnov și Gorlice, n'a atins o atât de mare încordare.

„Frankfurter Zeitung“ zice că italienii s'au bătut într'adevăr cu curaj atacând aproape neconținut cu baioneta.

O socoată asupra războiului lumii.

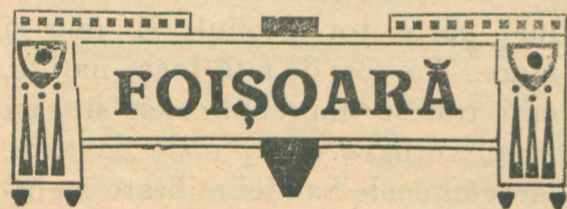
Ziaristul englez Sydney Brooks publică o socoată interesantă care prin cifrele ei dă un tablou limpede al mării încercări din lume.

Până astăzi 12 state sunt în războiu, și afară de Spania, China și statele din America de sud, nici unul din statele astăzi neutre încă nu știe dacă va scăpa de războiu.

În Europa din fiecare șapte kilometri pătrați cinci se țin de statele beligerante, din fiecare 12 oameni 10 aparțin acestor state.

În Africa situația e și mai rea. Dacă considerăm Marocco ca teritoriu francez, atunci numai coloniile spaniole Abisinia și republica negrilor, Liberia, sunt neutre, dar acestea formează numai a douăzecea parte din teritoriul Africii și sunt locuite de a șaptea parte din populația Africii.

În Asia mai mult de o jumătate din populație aparține statelor luptătoare Australia aparține toată Angliei. În Statele Unite se află 12 la sută cetățeni ai statelor luptătoare și numai America de sud nu-i atrasă în vârtejul războinic.

NUȘCA.

✱

Nu era frumoasă Nușca, dar avea multă drăgălășie, multe mișcări dulci, multe zimbete atrăgătoare și o minte naturală, cu care parcă întecia întreg satul, plutind peste mintea ori cărui și întrecându-i cu mari depărtări. Frumoși îi erau numai ochii, negrii, adânci ca două fântâni bogate de păcură ce ar fi inavuțit o țară întreagă. Nu înaltă tare, dar bogată se deosebia de toate fetele și prin însușirile trupesti și mai vărtos prin celea sufletești. Dar suratele ei în loc s'o iubească și s'o stimeze pe cum era vrednică, o urau, o pizmuiau, și era obiectul lor de cărtire. Prea multă umbră le făcea, prea de multe ori auziau pe ai lor spunându-le:

— De ce nu sunteți și voi dracului, ca Nușca văduvii. Grăiește ca o carte. N'o taie nici dascălul. Mândră fată, bato s'o bată. Bine ar fi să fiți toate așa.

Fetele își mușcau buzele de ciudă, dacă

n'o taie una, las c'o taie zece și se strâneau toate împotriva ei. Și nici una nu ținea cu ea.

Dar Nușca nu-și bătea capul cu fleacurile muieresti. Ea le iubea pe toate și le făcea bine la toate, și iar ele să întoreau și îi căutau prietina. Ura lor o învingea dragostea, căci Nușca avea inima bună, ca pâinea cea albă.

Și nu era fecior în sat, care să nu-și fi rupt cel puțin o păreche de opinii pentru dragostea ei, dar ea nu să avea bine, decât cu Ieronim tot fecior sărac ca și ea, și tot așa de chipș și de zdravăn și de cuminte. Duminecile și în sărbători erau tot la olaltă, și când erau numai ei nu le mai trebuia nici de mâncare, de bucurie. Atâtea vorbe frumoase aveau unul pentru celalalt și așa de bine să înțelegeau, de parcă lumea întreagă o ținea în brațe amândoi. Valurile tinerețelor îi legăna cu închipuire prin toate bucuriile lor și prin toate plăcerile vieții. Se mai întâlneau ei câte odată și pe furis, între patru ochi și cât le era de dulce dragostea, numai ei știa și Dzeu, ce le-o dăruise, ca cel mai scump dar al său.

Dar mare mînune a fost de care s'a mirat tot satul, dela un cap la celalalt, că Nușca căzu dragă lui moș Lupu, ce rămase văduv în iarnă, cel dintâiu om în sat, gospodariul cel mai avut, bărbatul cel mai văzut al satului.

Moș Lupu o avea dragă din pruncia ei, de când cetia apostolul între două luminări de ceară. Așa de frumos pășea Nușca prin sf. locaș

al Domnului și se închina adânc înaintea altaru lui și apoi începea respicat și dulce, cuvintele sfinte din graiul apostolilor. Era ca o mironșită curată, ce vine să ungă pe domnul bucurându-se de sf. înviere. Mai dulce și mai sfios răsunau cetirile sfinte din gura fetițelor ca dintr'a băieților, căci ele mititecele, au mai multă inimă, ziceau sătenii.

Și moș Lupu o netezia pe frunte și pe părul cel ca peana corbului și îi da o coroană, iar Nușca se lipia cu drag de el și îi căuta zadarnic mâna să o sărute, că-ci moș Lupu și-o ascundea, și nu i-o da.

— Fericit a fost ciasul și maica ce te-a născut îi ziceau vecinele în apropierea nunții. Așa noroc avu o fată săracă, ba, mai rar.

Moș Lupu abia era în pragul bărbăției, dar era ostenit de atâtea treabă și cam bolnăvicios, lucru ce și-l ascundea cum putea mai bine. Pieptul îi era slab din cale afară și picioarele îi tot dureau, dar lângă Nușca cea dragă i-se părea, că iar îi flăcău de 20 ani. O iubea cu mare foc la inimă, moșul.

Dar și Nușca era vrednică de toată lauda. A reînnoit toată casa unde a intrat. Harnică și iute ca părjolul în câțiva ani averea li s'a întreit. Mâna ei era făcută ca să iese aur din ea. Toate ieșau de minune. Mâncau ca ospățul bogatului, vacile și porcii lor, pilda satului. Grădinile raiu pe pământ, galițele li se topiau de grase. Amândoi erau pe o mână. Amândoi sirau-

În total un miliard de oameni se află în stare de războiu.

Credințele d-lui Carp.

Iași, 19 Iulie. — D. P. P. Carp întorcându-se la Țibănești a fost întrebat în gara Buhăești ce crede asupra situației:

„Credința mea — a răspuns dl. Carp — este că în August sau Septembrie vom intra în Basarabia. Dan.

Ce va face guvernul Bulgar.

„Balkanska Posta“ publică următorul răspuns al ministrului președinte Radoslavoff, la întrebarea:

„Dacă toate eforturile pe cale pacifică pentru a ni se da îndărăt ceea ce ni s'a luat la București nu dau nici un rezultat, ce va face guvernul bulgar?

„Noi vom îndeplini datoria noastră până la sfârșit. Guvernul va cerceta situația și va hotărî dacă să ne amestecăm sau nu în războiu. Când, însă, și ultimele eforturi pentru o pacifică înțelegere se vor prăbuși, Bulgaria va face uniunea sa națională cu armele. Tot norocul pentru aplanarea neînțelegerilor pe cale pacifică nu e încă pierdut. Din contră, sunt motive cari fac să se creadă că dorința guvernului bulgar de a se înlătura o nouă vărsare de sânge va fi prețuită de conducători competenți, și ei, în ultimul moment, vor prefera să împlinescă cererile Bulgariei, în loc de a fi pricina unor noi vărsări de sânge.

Cuvântarea lui Asquith.

Londra, 18 Iulie. — La hotărîrea închiderei parlamentului englez primul ministru Asquith a arătat, în linii generale situația războiului.

În primul rând Asquith și-a spus părerea că un timp oare-care încă războiu va fi o chestie de trăinicie.

Trecând la altă ordine de idei a spus că Anglia ar fi nemulțumită dacă n'ar recunoaște încercările eroice ale rușilor, de a stăvili revărsarea trupelor inamice. În toată istoria militară nu se cunoaște o pildă mai strălucită de dis-

ciplină și trăinicie de cât cea arătată de armata rusă în ultimele șapte săptămâni.

Despre Italia, Asquith a declarat în aplauzele Camerei, că constată cu cea mai mare plăcere cum acest nou aliat câștigă mereu teren.

În Franța n'a fost de la începutul războiului un moment în care ambele armate să fie însuflețite de mai multe sentimente de frăție și să fie mai sigure de biruință ca acum

Despre flotă e destul de spus că e puternică, mai puternică ca la începutul războiului și blocada submarinelor nu i-a produs nici o pagubă serioasă. Mările sunt libere. Anglia primește alimente și materii prime în aceiași măsură ca în timp de pace.

Recrutarea urmează fără întrerupere.

Situațiunea e cât se poate de bună. Ultimele știri de pe câmpul de luptă sunt foarte bune. Lloyd George, care a adunat în jurul său o mulțime de specialiști, a reușit să organizeze producția industrială a materialelor necesare pentru continuarea războiului pe o temelie pe care nimeni n'ar fi visato și mulțumeste din belșug necesitățile Angliei.

Asquith a comparat apoi situația de azi cu cea de acum un an și se întreabă dacă este o calomnie mai mare ca aceea că națiunea engleză nu e în stare să facă față marelui misiunii ce și-a luat.

Primul ministru englez a terminat cuvântarea sa cu cuvintele: să continuăm cu încăpăținare opera pentru victoria finală sigură, cu aceiași energie și hotărâre care ne-a însuflețit în cursul ultimelor douăsprăzece luni. (Aplauze îndelungate).

Ministrul englez se vede că nu știe nimic de bătălia ce-o mânăncă Rușii.

Căderea Varșoviei e de o însemnătate „mică“.

Lugano. — Ziarul parisian „Matin“, care numai eri laudase tăria liniei Bug, azi accentuează că tranșeele dela Bug sunt de o însușire slabă. Totul a-

târână, spune numital ziar francez, dela prevederea pozițiilor de apărare, căci după stadiul în care se găsește acum războiul chiar și căderea Varșoviei e de o însemnătate mică. Lucrul principal e ca armata rusească să rămână întreagă iar aceasta ne-o garantează înțelegiunea generalisimului rus, marele duce Nicolae Nicolaevici.

Din Duma rusească.

Golivea Varșoviei. — Dușmanii trebuie învinși. — Un ordin de zi al Țarului.

Ceeace s'au prevăzut și ceeace o spun nu numai ziarele antantei ci însăși ziarele rusești, pare or fi fapt împlinit: *Puternica cetate rusească va fi golită.* Știrea aceasta o întăresc acum în mod oficial următoarele două telegrame din Petersburg:

Petersburg, 2 August. În ședința Dumei ministrul de războiu Polivanov a anunțat puțința golirei Varșoviei.

Petersburg, 2 August. În ședința Dumei ministrul de războiu a spus între altele:

Rușii se vor retrage în poziții, în cari conducerea armatei va putea pregăti *reluarea ofensivel.*

Proiectele militare, cari vor fi supuse deliberării Dumei, cuprind înainte de toate *chemarea sub arme a contingentului 1915 și a diferite alte categorii ale rezervelor.*

Situația economică a Rusiei nu e zguduită. Dușmanii trebuie necondiționat învinși, căci altfel ajunge Europa sub jugul teutonic!

Țarul a adresat armatei, din prilejul împlinirii anului de războiu, un ordin de zi în care spune între altele, că *Rușii trebuie să recucerească teritoriile pierdute și că se încrede în biruința din urmă a armatei rusești.*

gători și râvnitori. Abia se puteau mișca dela lucru.

— Ci mai las lucru cela Nușco, și mai vino și la moșu să te mângâie, de-o săptămână nu te-am strâns la sân, ca pe un prunc nevinoval. Și Nușca să lipia cu violenție de moșul și îi era drag de el, dar inima i-se topia, când se gândea la Ieronim. Cunoștea ea alte buze dulci și fragete ca smeura coaptă, și alte brațe tinere și viguroase, ce îi frângeau mijlocul și locul unde strângea, de o dureau cu săptămânile, o durere așa de plăcută, de care ofta din adânc.

Dar să simțea bine ca nevastă tină, gătită cu șoale scumpe, de cari nici n'a visat. Se făcuse frumoasă ca floarea hrănită în loc bun. Strălucia ca un bujor între femei. Acum toate suratele o iubeau și o încuujurau în mijlocul lor, că așa sunt făcute femeile să iubească ca păunul, podoabele mai pe sus de toate.

Și trăia fericită Nușca în mijlocul belșugului, îndrăgită de tot satul.

Dar bietului Ieronim îi mersă mult mai rău. Măritișul Nușcâi îl scoase din țipini.

— Cap de muiere ce să-i faci. Parcă eu n'o puteam ținea cu nucă dulce și turte de miere. La trebuit tinereșii ei să auză horcăiturile moșului? Prea dragă a avut-o ca să poată începe dragostea cu alta. Umbla așa fără rost și nu știa încătrău să deie. Dar cine ști la ce bună va mai fi și asta își zicea, că de nu mergea după Lupu poate îi părea rău toată viața. Iată, și-ar fi zis

odată mi s'a arătat și mie bună starea în viață, și eu n'am știut ce să fac cu ea. Ori ar fi judecată chiar și oameni de o fată proastă. Lasă fie cum a voit ea!

Dar odată la o vânătoare, cum mergea Ieronim așa buimac, gândindu-se mereu la Nușca, ce i-a tras dungă peste toate socotelile lui, slobozi un glonț așa în neștire, ca și când ar fi voit să împuște în ceasul lui cel rău, și nimeri pe un tovarăș de vânătoare fecior holtei ca și el și îl omori pe loc.

În aceiași zi fu arestat.

Satul de șes cu lanuri bogate de grâu, cu toate bunătățile pământului, cu oameni șgomotoși și trăiți bine, ce nu-și gândeau decât la bine și nu să așteptau decât la petreceri, fu șguduit de omorul lui Ieronim.

— Ce-o mai fi și asta pe noi! Ieronim feciorul cel mai de treabă, fala satului, cântărețul bisericii să facă lucrul acesta, la care nu se așteptase nimenea!

Și când înaintea legii rudele mortului susținură, că între cei doi tovarășii de vânătoare ar fi fost mânia și pizmă de multă vreme și că omorul a fost plănuit, Ieronim fu condamnat la 10 ani închisoare în temnița din Vaț.

(Va urma.)

Elena din Ardeal.

după ziua din urmă a acestui an înceta orice amânare și intră în vigoare iarăși dispozițiunile normale.

Favorurile acordate de ordinațiunile de până acum celor înrolați și familiilor lor rămân în vigoare până la alte dispoziții.

Gândurile marelui socialist francez Hervé.

Stat maghiar de sine stătător. Inființarea unui stat ovreesc.

(Din gazeta „Világ».)

Deputatul American Albert I. Beveridge publică în ziarul „Call» din New-York convorbirea pe care a avut-o în Paris cu d. Gustav Hervé, grozavul socialist împotriva armatei, de altădată. Acum făcând un salt îndrăzneț d. Hervé s'a făcut un războinic furios.

Deputatul american întâlnește pe d. Hervé în casa celui mai avut parisian; el a cercetat pe d. Hervé și la redacție.

Reproducem următoarele părți din convorbirea acestora, în cursul căreia d. Hervé pe lângă ideile cele mai mari și mai nobile pune și idei foarte deosebite.

— Socialiștii germani — a spus d. Hervé — au fost în stare să împedecă izbucnirea răzbelului. Socialiștii francezi le spuneau: »Să ne gătuim guvernele, în cazul când acestea ar lua chiar cele mai neînșămnațe pregătiri de războiu«. Asta s'a întâmplat cu prilejul congresului nostru internațional ținut acum opt ani la Stuttgart. Germanii au răspuns: »O, noi nu putem să facem așa ceva! Noi nu putem lua garanții, că ne vom împotrivi guvernului nostru, în cazul când poporul nostru ar începe războiul! Aveau o înținută ca și când kaiserul ar fi Dumnezeu! Ei nu vor să facă neplăceri iubitelor lor kaiser! Asta n'au mărturisit-o pe față dar așa se arătau.

Apoi d. Hervé își împreună mâinile ca la rugăciune, își ridică ochii spre cer, ca și când ar rosti rugăciune.

Apoi am spus socialiștilor germani: »Faceți ca guvernul vostru să dea îndărăt Franței Alsația-Lorena, iar noi vă dăm coloniile. Desfaceți alianța cu Austria, iar noi vom desface alianța cu Rusia»

Germanii au răspuns. »Asta ar duce la răscoală! Să fie răscoală — răspunserăm noi — e mai bună o răscoală decât un războiu lung!« »Asta e cu neputință spuseră Germanii.

— Ce privește războiul de acum pot spune că el a fost provocat de partida militară a Germaniei. Socialiștii germani au fost în stare, să împedecă izbucnirea războiului; acum nouă, socialiștilor francezi, ni se vine ca pentru totdeauna să punem capăt războaielor. Ca urmare trebuie să zdrobim militarismul german. Noi luptăm pentru pacea lumii.

— Ce se va face cu militarismul și starea tristă din Rusia?

— Nu e tocmai așa! În Rusia poporul e mult mai bine pregătit pentru primirea socialismului, decât în Germania. Acolo e cu mult mai puternic duhul de libertate decât în Germania... (!) Războiul acesta va deschiide ochii Rușilor.

— Ce va aduce sfârșitul războiului?

— Refacerea Europei pe această temelie. Toate popoarele, care au legături de sânge, idealuri și năzuințe comune, se vor uni. Aceasta este temelia naturală a formării națiunilor, iar nu hotarele trase cu sabia, cari le despart. Apoi fiecare națiune să se guverneze de sine. Să nu mai fie cucerire de loc, să nu mai fie războaie. În statele unite ale Europei să se facă polițele internaționale și un tribunal ales obligator.

— Cum îți închipuiești dă refacerea Europei?

— Asta este foarte simplu. — 1. Alsația-Lorena revine Franței, deoarece ea face parte din Franța. 2. Din același motiv Sleswigul se va ceda Daniei. 3. Vom reînființa Polonia. 4. Vom împărți Austria. Acest stat nu formează o națiune, iar popoarele ei n'au o obârște comună și nici dorințe comune. Partea locuită de Germani se va da Germaniei și pentru că să vedeți că suntem drepti, părțile locuite de Români se vor da României, și așa mai departe. Ungaria, firește, ar deveni regat de sine stătător. Aceste vor trebui să se întâmple așa după cum spusei, aceasta fiind o dorință firească a tuturor.

— Dar Turcia?

Aceasta va fi împărțită în trei părți Constantinopolul cu ținutul vine Rusiei, Franța va primi Siria, Anglia va primi Bagdadul și ținutul lui cu calea ferată.

— Iar coloniile franceze?

— Populația acestora mai are lipsă de a fi stăpânită. Pe locuitorii Algerului de pildă, când ei vor deveni coștii, ei vor face cetățeni francezi. Tot așa vom face și cu celelalte popoare.

— Mai aveți și alte planuri în programul vostru cu privire la noua refacere națională?

— Da mai am un proiect, care mai ales îmi este scump: reînființarea statului ovreesc în Palestina.

— Asta e totul?

— Deocamdată asta e totul. Odată începută lucrarea, urmează continuarea. Acum trebuie să ne vindecăm ranele sângerânde; acum trebuie să lucrăm pentru vecinicie. Dacă am întrelăsa aceasta, vom avea iarăși un războiu ca și cel de azi, pentru aceleași scopuri.

Lupta dela hotarul italian.

— De un martor —

Un artilerist d'ei noștri descrie opintirile italiene de pe platoul dela Doberdo în următorul mod:

Zi fierbinte în luna lui Cuptor. De la amezi băt tunurile cumplit: dușmanul trage asupra pozițiilor infanteriei noastre. Semn, că la noapte are să pornească la atac.

Felul de luptă al italienilor se urmează așa: Foc de tunuri, puternic și stăruitor, prin care voiesc se înmoaie infanteria dușmană atât moralicește, cât și fizicește. Infanteria noastră însă, care în vreme de un an a văzut furtuni și mai mari, nu se lasă înfricată.

Cât durează bombardarea, nimeni nu poate să-și scoată din tranșee nici măcar vârful nasului, fără a fi expus la răniri. Jos, în șanț, se cutremură aerul

Incetarea moratorului în Austro-Ungaria.

În numărul de Joi 20 Iulie al Monitorului oficial a fost publicată ordinațiunea guvernului ungar privitor la desființarea moratorului. Nouile hotărâri moratoriale au aproape aceleași margini ca și cele de până acum, deosebirea e că ordinațiunea de acum nu statorește nici un termen de oprire a nouilor dispozițiuni. Nouile dispozițiuni intră în vigoare în 1 August și vor sluji ca directive și după încheierea războiului.

Ordinațiunea de acum cuprinde dispozițiuni privitoare la achitarea împrumuturilor contractate înainte de 1 August 1914. Aceste împrumuturi contractate în bază cambială sau a altor hârtii de valoare girabile, vor trebui să se achite în două rate și adecă prima rată în Octombrie 1915 și a doua în Octombrie 1916.

Din datoriile făcute prin cumpărarea de mărfuri nu trebuie să se plătească nimic în luna August, ci începând din Septembrie și în fiecare a doua lună următoare se vor plăti 10 procente din capital.

Pretențiunile cari sunt din timpul de după publicarea primei ordinațiuni privitor la moratoriu se poate pretinde să fie achitate în întregime.

Privitor la împrumuturile ipotecare ordinațiunea dispune, ca achitarea împrumutului numai în acel caz se poate amâna dacă proprietarul datorăș dovedește că nici lui nu-i plătește nime și va avea să-și plătească din datorie în măsura în care își încasează și el pretențiunile.

Privitor la chiriile după locuințe rămân în vigoare dispozițiile de până acum sau se pot plăti în rate lunare până în 5 a fiecărei luni.

Asupra depunerilor în cont-curent deponenții dispun liber, din depunerile pe libele se poate cere și de aci înainte numai o replătire de 10 procente.

Premiile de asigurare scadente, luând ca punct de plecare Martie 1915, trebuie plătite până în 30 Septembrie 1915, adecă în timp de 6 luni, și premiile cari vor fi scadente de aci înainte vor avea să fie plătite la 6 luni, așa că

de sgomotul infernal. Trăsnetul de vară e nimic în asemănare cu glasurile de tun. Dealuri văi și stânci tremură, frunza copacilor se face praf de răsunetul armelor.

Se aude lovitura: bumm! După câteva secunde șueră granata purtătoare de moarte d'asupra întăriturilor, Bumm! răsună de aproape: granata a explodat lângă șanț. Ceasuri întregi alternează aceste două sunete.

Toate calibrele urlă: tunul de câmp, bateria de munte, mortierele 28. E iadul în ființă. Nori de praf se înalță în aer, bucăți de scânduri zboară în toate părțile. Incepe și șuerul șrapnelor și explodând cătrănite își risipesc gloanțele omorâtoare asupra ruinelor.

Inserează. Artileria lucrează tot mai turbat. Infanteria dușmană se aruncă încet cătră pozițiile noastre. Se târăe, alu-

necă înainte, ca pisica. S'a înnoptat. E întunec. Tunurile tac. Este liniștea ce precede furtunei. Acu se pornește hora.

Stăm agitați lângă tunurile noastre. Deodată reflectoarele luminează ținutul și iarăș se face întunec. În clipa următoare tunurile noastre se descarcă. Foc! foc! strigă comandantii.

Și graiesc tunurile, și izbesc granatele.

Ne încordăm toți nervii. Apa curge pe fețele noastre. Focul îngrozitor ne ametește. Vedem vijelia de gloanțe, granatele cad în fața întăriturilor noastre și mătură dușmanul. Acum vine porunca, să încetăm focul. Jos, sub noi, răsună mitralierele, dușmanul ear se avântă la atac. Infanteria noastră rupe în strigăte de: hurra! Trec zece cincisprezece minute... Trâmbița sună comanda: Să înceteze armele. Am respins năvala.

Telegramele războiului.

Intâmplările în nordul monarhiei.

Budapesta, 29 Iulie. La granița între Bucovina și Basarabia glotași croați și ungari au atacat pe neașteptate o poziție puternică rusească. Dușmanul a luat o la fugă după o luptă sângeroasă piept la piept, lăsând pe loc 170 de mort.

Spre ost dela Kamionka-Stanilova am prins 7 ofițeri și 500 soldați. La Sokal am dat înapoi din nou atacuri dușmane. Dealtfel starea noastră pe frontul nord-estic e neschimbată.

La granițele italiene. Pe linia de front de pe caasta mării Italianii au îndreptat în contra noastră atacuri numai pe marginea înălțimilor dela Sdrausina și Vermigliano, dar fără folos. În fața capului de ped dela Görz dușmanul a golit pozițiile sale de asalt și s'a retras în liniile, pe care le ocupase înaintea luptelor.

La granița Carintiei sunt în curgere lupte de artilerie și ciocniri mai mici, La granițele Tî-

Vicleșugul Rușilor când se bat.

Vrednicii nostri dușmani au născocit un rușinos obicei, adecă vicleșug de luptă, cu care socotesc ei să scape de înfrângere. Ei se apropie fără arme și cu mâinile ridicate de șanțurile noastre, întocmai ca și când ar vrea să se dea.

Când sunt mai aproape însă scot din buzunar granate de mână și le aruncă asupra ostașilor noștri. Granatele acestea explodează însă spre norocul nostru numai foarte rar. Aceasta viclenie se poate vedea de chipul dingazeta de azi.

rolului a fost respins un batalion dușman la Marco în valea Etsch-ului iar pe teritoriul Toscana a fost respirată o companie italiană.

Höfer.

Budapesta, 30 Iulie. După o liniște de mai multe zile aliații au luat atacul pe întreg frontul dintre Vistula și Bug.

Am spart șirul dușmanilor într-o lărgime de front de peste 25 kilometri spre vest dela până în ținutul Chmemie.

Corpul al 17-lea austro-ungar după un încercat atac spre vest dela Chmiel a cucerit pozițiile rusești.

Armatele germane au ocupat seara linia Piask-Biskupiec și calea ferată. De acolo spre ost, spre nord-est dela Kovala-Belzyce-Krasnosztav și lângă Vojslavice armatele aliate au pătruns în liniile dușmane.

Azi dimineața Rușii au început retragerea pe întreg frontul, pustiind toate satele și cătunele, iar pe câmpuri aprinzând toate grânele. Sunt urmăriți neconținți. Spre nord-est dela Ivangorod pe ambii țărmuri și Radomcâi la 28 Iulie dimineața, cu lupte grele în mai multe locuri i-am constrâns să treacă Vistula. Innotătorii germani și austro-ungari între cele mai grele împrejurări au dat din nou prilej să-și dovedească îndemânarea și simțul datoriei de a se jertfi.

Pe Bugul de sus apărătorii podului principal dela Sokal în fața atacurilor de puteri mari s'au retras spre nord-est cu câteva sute de metri și acolo au înfrânt toate atacurile repetite ale dușmanului.

Dealtfel în Galiția răsăriteană situația este neschimbată.

La granițele italiene. În ținutul Görz, pe marginea înălțimeii continuă încă atacurile italienești. Sunt numai strădanii zădărnice de a înainta bateriile dușmane spre avantposturile noastre. Astfel spre ost dela Sagrado trupele italienești s'au trudit să câștige pământ la Redupuglio.

Ideosebi s'a trudit dușmanul, zadarnic, pentru Mt. dei Sei Busi, pe care l stăpânim cu mari puteri. Pe frontul sud-estic nu s'a întâmplat vre-o luptă mai însemnată în celelalte locuri.

Pe înălțimea dela Comen în zilele trecute un tun de-al nostru ce urmăria pe un aviator italian a tras în aeroplan. Un observator l-a aflat eri sub ruinele aeroplanului aprins.

Intâmplările pe mare.

Italienii nu de mult au înființat o stațiune electrică pe insula nelocuită Pelagoza, pe care nu sunt debarcați soldați. La 28 Iulie câteva torpiloare au bombardat clădirea stației pustiind-o. Apoi un mic grup al torpiloarelor noastre pentru a satori mai bine poziția dușmană l'am trimis în recunoaștere. Grupul, cu toată rezistența aprinsă, a înaintat peste tranșeele dușmane până la locul de apărare betonat, puternic întărit de Italieni și cu ajutorul focului de tun al torpiloarelor noastre am făcut mari pierderi Italienilor. Astfel a căzut comandantul Italienilor și un al. oficer. După recunoașterea reușită trupa s'a întors fără pierdere însemnată, cu toate că a fost grozav focul dușman.

Submarinele dușmane zadarnic an îndreptat mai multe torpiloare împotriva vapoarelor noastre Höfer.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 92 Iulie. — Darea de seamă a marelui cartier general german e pentru azi următoarea:

Pe câmpul de operații dela vest: În Flandria artileria noastră a zădărnicit pe canalul Fournes un scripeț inezestrat cu un tun de mare calibru.

Spre vest dela Souchez a fost respins un atac francez. La Givenchi, în Argoni, precum și la Vauquois am adus la explozie cu folos mine.

Exploziile franceze în Champagne au rămas fără folos.

La ost și sud-ost: Spre nord dela Nymen situația e neschimbată. Spre nord-est dela Suwalki pe amândouă părțile liniei ferate spre Olita, am ocupat o parte din pozițiile dușmane făcând 2910 prizonieri și luând 2 mitralieze.

Eri și azi noapte Rușii au reînnoit atacurile lor în contra frontului nostru spre sud dela Narew. Toate eșirile lor au dat greș cu mari pierderi pentru ei.

Spre vest dela Novo-Georgisk, pe malul sudic al Vistulei, o 1/2 de companie germană, atacând pe neașteptate pe dușman, a prins 128 Ruși. În ținutul spre sud-vest dela Gora Kalvarja Rușii au încercat în noaptea spre 28 Iulie să înainteze spre vest, au fost însă eri atacați și respinși.

La sud-ost: Situația pe frontul trupelor germane e în genere neschimbată.

Berlin, 31 Iulie. — Darea de seamă a marelui cartier general german e pentru azi următoarea:

Pe câmpul de operații dela vest: La Perthes (Champagne) au fost aduse la explozie din ambele părți mine, cu care prilej un tranșeu francez aflător spre nord-vest de această localitate a fost nimicit. În pădurea Bois-de-Pretre un atac francez îndreptat de ambele laturi dela Croix des Carnes a fost nimicit în fața obstacolelor noastre de focul infanteriei și artileriei germane. În Vosgi dușmanul a atacat eri după amiazi din nou linia Lingekopf-Barrenkopf. Luptele în jurul stăpânirii acestei poziții încă nu s'au terminat. Doi aviatori englezi au trebuit să se dea jos pe apă în apropierea coastei și au fost făcuți prizonieri.

La ost situația este în genere neschimbată.

La sud-ost: Pe frontul sud-estic trupelor generalului Woyrsch le-a succedat în 28 Iulie des de dimineață să treacă Vistula în mai multe puncte între revărsarea Pilicei și Kosievic. Pe malul estic se dau lupte. Până acum am făcut 800 prizonieri și am luat 5 mitralieze. Armatele aliate ale lui Mackensen au reluat eri ofensiva.

Spre vest dela Wieprz trupele germane au spart poziția rusească și seara am ajuns la linia Piaski-Biskupice și iinea ferată spre ost dela aceste localități. Am luat mai multe mii de prizonieri și trei tunuri. Acest atac, precum și eșirile trupelor austro-ungare și germane din apropiere spre ost de Vistula, a trupelor de gardă prusiace la Kruppe, spre nord-est de Krasnostov și a altor trupe germane în ținutul dela Vojslavice au făcut să se clatine frontul ruseș între Vistula și Bug. Azi dimineața Rușii au părăsit pozițiile lor pe întreaga linie. Ei se mai țin numai spre nord de Grubiesow.

Războiul cu Turcii.

Constantinopol, 30 Iulie. — Comunicatul oficial al marelui cartier general otoman e pentru azi următorul:

Prin atacuri repetite pe frontul Caucazului am respins încetul cu încetul forțele rusești, cari cu ajutorul bandelor au încercat să atace din dos aripa noastră dreaptă și să lărgiască frontul de luptă, cauzându-le pierderi.

La 25 Iulie în lupta ce s'a desvoltat pe înălțimea Grobodo am respins mai departe spre răsărit trupele ajutoare dușmane. Am prins peste 300 de Ruși, între ei 7 oficieri, și am făcut pradă o baterie întreagă cu transportul ei de muniție și o mare cantitate de pușt împreună cu muniția lor. Din greșală dușmanul fugărit s'a încăerat cu trupele sosite să întărească propria lor aripă dreaptă. Artileria noastră, care a început să tragă focuri a sporit pierderile dușmanului pus pe fugă într-o desordine desăvârșită.

Pe frontul Dardanelelor la 27 Iulie a mers mai departe lupta infanteriștilor și duelul artileriei cu intreruperi.

La 26 Iulie câteva torpiloare dușmane au încercat să bombardeze la Sedul-Bahr aripa noastră dreaptă de lângă Kereviz-der. Artileria noastră a nimerit un torpilor, la ceasce celelalte au încetat focul și s'au îndepărtat.

Pe celelalte fronturi nici o intâmplare mai însemnată.

ECONOMIE

Ingrășarea pământului.

Nu departe de Răscrucea erau vreo trei grădini bulgărești. În fiecare an, așa pe toamnă veneau carele Bulgarilor să ridice gunoiul de vite din curtea fiecărui gospodariu. Și atunci auziai vorbe ca astea:

— Ai bălegar, măi Române?

— Am berechet!

— Mi-l dai mie?

— Ce-mi dai pe el?

— Hehei! Mai vrei și bani! Să fii bun bucuros că te scap de el. Și totdeauna, ciondănia se sfârșea astfel: Bulgarul încercă tot bălegarul pe car și plecă.

Dar Românul tot credea că a câștigat ceva: a pus pe Bulgar să-i râniască și să-i facă curtea ca oglinda.

Numai de Dinu Simion Militaru nu se lipiau Bulgarii. Acesta cât îi vedea, îi lua la goană și se infuria, se năcăjia de obrăsnicia lor și de lenea Răscrucenilor. Pornea prin sat și unde vedea cameni, îi orea:

— Bine, măi oameni buni, cum vă îndurați voi să dați de-a gata Bulgarilor bălegarul cu care a-ți putea ingrașa locurile voastre: Va să zică: grădinarul are nevoie, voi nu! Voi aveți pământuri bune, nevoie mare și sunteți șireți ca oaia de haltă: puneți pe alții să vă măture curtea. Halal gospodari!

— Dar ce-ai vrea să-i facem? Noi tot îl ardem pământul în groapa dela marginea satului. Pentru foc avem lemne; n'avem nevoie de tezec. Ce vrei să-i facem?

— Încă mă mai întrebă? — răspundea atunci Dinu oșărit. Dar tu pe ce lume trăiești? N'ai auzit tu până acum că e bine să duci bălegar pe câmp, pentru că ingrașă locul?

— Ba am auzit, dar...

— Ai auzit? dar ai văzut pe cineva punând gunoiu pe țăr?

— Te-am văzut pe tine astătoamnă.

— Hei, haideți la mine să vă arăt cum fac.

— Hai!

Și întotdeauna, ceata venea cu el.

Mulți din ea veniau nu pentru a învăța ceva, dar pentru a nu măhni pe ginerele preotului.

Cum îi vedea în oborul lui, Dinu le arăta mai întâi grajdul, dându-le toate lămuririle pe cari le credea el folositoare. Grajdul venia așezat cu fața la miază-zi și în dosul lui, așa dar înspre miazănoapte era grămadă de gunoiu.

— Mai întâi — începea Dinu — eu rânesc în fiecare zi în grajd. Gunoiul îl pun, pe cum vedeți, aici potrivit și bine și calcându-l pu la un loc și gunoiul de cal și pe cel de bou. Și gunoiul începe să putrezească. O mulțime de viețuți mici că nu le putem vedea cu ochii, sunt în grămadă. Ele voesc, foesc, se hrănesc, înfierbântând, dospind, prefăcând unele părți ale bălegariului. Când văd că paele au putrezit, atunci știu că bălegarul e gata de dus pe loc. Dacă atunci n'am timp, îl acoper cu pământ ca la un cot grosime și aștept să fiu mai slobod.

Când am mai scăpat nițel — că de muncă nu scapă omul până o muri — îi încarc frumuseț și-l duc pe câmp. Acolo a-ți văzut voi cum fac: las o depărtare cam de doi stângenți între grămăjoarele de gunoi și apoi împrăștia cu furca tot gunoiul, potrivit și tot atât de gros pretutindeni. Iar când l-am împrăștia, tabăr cu plugul pe loc și-l bag sub brazdă. Apoi când fac arătura de a doua, arătura de sămănătură, bag plugul mai adânc, spre a nu scoate bălegarul în fața pământului.

E oare greu să faceți și voi așa?

— De!

— Dar mai bine e oare să dați hrana ogoarelor voastre unor venetici?

— Ia spune, Dinicule, luă vorba un Român, de ce spunea că acoperi cu pământ grămada de gunoiu dacă nu te înlesnești s'o cari?

— Pentru că dacă n'aș pune pământ gunoiul ar pierde în fiecare zi din puterea lui hrănitoare. Tot de aia îl și bag sub brazdă cât pot de repede.

Acestea erau cuvintele cari se schimbau între Dinu Militaru și Răscrucenii, cu prilejul trecerii căruțelor bulgărești după gunoiu. Și din an în an erește numărul celor ce-și duceau bălegar pe ogoarele lor.

Iar în anul acela oamenii mai văzură ceva. Toamă acum băgaseră ei de seamă că ginerele popii, băgase trifoiul sămănat acum un an pe două pogoane de loc. A luat în anul acela o coasă de pe el și când trifoiul s'a ridicat iar și a început a înflori, Dinu nu l'a mai cosit ci întâiu a trecut cu tăvălugul peste el, apoi l'a arat.

— Bun plan și ăsta! — zise într-o zi unul din Răscrucenii.

— Bun avan: a din urmă coasă din anul al doilea o bagi sub brazdă,

— Și pierzi bunătațe de nutreț: zise unul.

— E adevărat, dar de ce-o fi făcut Dinu așa oare?

— El are nutreț destul pentru vite. Ce-i pasă?

Pe când vorbiau oamenii, pică și Dinu care auzind despre ce v rba le zise:

— E adevărat că pierd o coasă de trifoiu, dar vreau să fac și eu o încercare anul ăsta, Pun grâu în trifoiștea arată. Cred că am să fac ceva.

— Te-a văzut Dumezeu, Dinule! — vorbi un bătrân.

— De! — zise Dinu — să vedem cum o fi și vremea.

Iar în anul următor ginerile preotului face două chile de grâu la pogon. Ar fi făcut mai bine de două chile, dar grăul căzuse rău, fiindcă locul a fost prea gras și ginerile popii se hotărî să nu mai are de aci înainte trifoiul ci să-l cossască și numai miriștea lui s'o ogorască, și re a pune grâu.

Și spuse și Rescrucenilor să facă la fel. Iar în toamna următoare, pe ogoarele îngrășate din anul trecut, grăul tinăr răsărise și creștea de-ți era mai mare drșgul să te uiți la el.

C. Sandu Aldea.

Concurs de primire

la seminarul junimeii române greco-catolice stud. (Internatul Vancean de băteți) din Blaj.

1. Părinții, cari voesc să-și așeze băieții pe anul școl. 1915—16 în Seminarul junimii române gr.-cat. dela gimnaziul gr.-cat. din Blaj, sunt avizați, că *termenul concursului de primire este 10 August n 1915.* Cererile de primire sunt a se adresa Preaveneratului Conzistor metropolitan din Blaj. Cererile băieților, cari în anul școl. trecut nu au fost elevi ai seminarului junimii, au să fie înzestrate cu extras de botez, testimoniu de pe anul școl. trecut și atestat de revaccinare. În cerere părinții sau îngrijitorii au să-și însemne *locuința și poșta ultimă* cu acuratețe și să declare, că cunosc pe deplin toate condițiunile de primire și se obligă a le împlini întru toate. Ca rezoluțiunile să se poată expeda francate resp. recomandate, petenții sunt rugați să alătore marcele poștale de lipsă.

1 Pentru elevi sunt a se plăti 400 cor., pentru cvartir, vipt, luminat, spălat, încălzit, scaldă, în caz de lipsă medic și medicină. 20 cor. ca taxă de înscriere pentru cei ceice vin pentru întâiadată în Seminarul junimeii. Taxa de înscriere are să se plătească deodată cu ocaziunea înscrierii; iar suma de 400 cor. în două, respective în patru rate anticipative și anume câte 200 cor. în 1 Septembrie, în 1 Februarie, ori câte 100 cor. în 1 Septembrie, în 15 Noemvrie, în 1 Februarie și 15 Aprilie.

3. În vederea împrejurărilor actuale de traiu, extraordinar de grele, Preav. Conzistor metropolitan a hotărît, să se încasseze în acest an, în chip excepțional, și un *adars de scumpete* de 50 cor., plătibile la începutul anului școlar, deodată cu rata I a taxei de întreținere.

Părinților alumnilor li se atrage deosebit atențiunea, că, în acest an, mai mult ca ori și când, rectorul va trebui să stăruiască

pentru *achitarea la terminii fixați* a ratelor taxei de întreținere, și pe elevii, ai căror părinți sau îngrijitori nu vor plăti ratele la timp, necondiționat *va trebui să-i dimită* din Internat.

4. Elevii vor avea să aducă cu sine: a) o carte de rugăciuni; b) 4 părechi de schimburi de pânză sau giolgiu, bune; c) eel puțin 6 batiste; d) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin patru părechi de ciorapi sau de obiele; e) 1 saltea (sac de paie) și 2 lepedee (cearșafuri) de pus pe saltea; f) 2 perini și 4 fețe de perini; g) 1 țol sau plapomă și 2 lepedee de plapomă; h) 2 lepedee albe de giolgiu pentru acoperirea patului; i) cuțit, 1 furcuță, 1 linguriță, 1 lingură, pșhar și cel puțin 3 servete; l) 1 perie de vestminte și 3 perii de încălțăminte; m) cel puțin 3 ștergere și 2 pieptene, unul des și altul rar. Pe rufe și vestminte trebuie cusut numărul ce se va comunica în rezoluție. Rufele și vestmintele neînsemnate vor fi respinse.

5. Elevii vor avea proviziunea întreagă și anume: a) locuință în sale mari, sênătoase, luminoase și provăzute cu toate cele de lipsă; b) vipt întreg, adecă, dejun, prânz, ojină și cină. La dejun: cafea cu lapte ori lapte cu cacao și pâne; la prânz 2—3 feluri de mâncări, la eină 1—2 felur. c) Spălatul și cărpitul rufelor. d) Luminat în timpul recerut. e) Incălzit în timp de iarnă. f) În caz de boală, medic, medicamente și îngrijirea de lipsă. g) Scaldă caldă în timpul iernii, amăsurat prescrierelor igienii. Afară de aceasta superioritatea se va îngriji, ca elevii mai slabi în studii pe cât se poate, să fie ajutamați în studiu.

6. Părinții în decursul anului școlar să nu trimită bani la adresă sau la mâna elevilor, ci banii să vină la adresa superiorităților, care se va îngriji ca să le procure revizitele de școală, cărțile și celelalte lucruri de lipsă. De asemenea să nu le trimită nici mâncări, decât doar la ocazii, căci Seminarul îi prevede deplin cu cele de lipsă.

7. Părinții sunt îndatorati să rebonifice eventualele stricăciuni făcute de fiii lor. De sine înțeles, că pentru obiectele, ce se strică prin folosință, fără vina elevilor, nu se cere nici o desdaunare.

8. Elevii se vor prezenta la începutul anului școlar înaintea superiorității seminariale, cei nou primiți însoțiți de părinții sau îngrijitorii lor, unde vor plăti taxele prescriere, vor da în seamă obiectele și li se va designa mobilularul destinat spre folosință.

Blaj, 31 Iulie 1915.

Dr. Victor Macaveiu,
rectorul Seminarului junimii române
rg.-cat. din Blaj.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 5 August n.

Scutiți sârmele de telefon! *Magistratul face atenți pe toți aceia cari umbla cu mașini de îmblătit să cruțe sârmele de telefon și telegraf, cari sunt de mare trebuință în vremurile acestea grele. Ori-cine s'ar face vinovat de ruperea sârmelor, va fi*

aspru pedepsit, după cum a poruncit o ordinațiune a ministrului. Magistratul.

La fondul reuniunii fem. rom. din Subúrbiul Iosefin au mai dăruit dna Livia Dr. Crăciunescu 2 cor., dna Elena Lucuța 2 cor., dșoara Delia Olariu 2 cor., iar la fondul săracilor a dăruit dna Cornelia Simion 4 cor. Ca membră pe viață s'a înscris Paraschiva Levezan cu suma de 10 cor.

S'a pierdut o bivoliță. Incă din 30 Maiu a. c. am pierdut o bivoliță de 4 ani cu furcuță în urechia s.ângă, cornul furcuței retezat de deșupt și urechia dreaptă oblu retezată, din pășunatul comunei Arpașul inferior. Vă rog cu tot respectul, ca un om serac numai cu două bivole, că cine știe de ea să mă avizeze pe mine, sau primăria comunală din *Alsóárpás*, dar dacă pe calea aceasta oi afla-o, că de când s'a pierdut am tot căutat-o, însă înzădar, că nu am aflat. Vă rog din tot sufletul ajutați-mă, ca să nu rămân cu jugul jos! *Irimie Stoica și/a.*

Slobozenie pentru săcerat. *Ministrul de honvezi*, a dat voie ca cine vrea să secere și să îmblătească, aflându-se ca soldat în districtul Sibului, o poate face cerând concediu de la 1 August—15 Septembrie 1915. *Magistr.*

Mereu oprite. Gazetele ungurești aproape fără excepție, continuă a-și face merite întru confiscarea vitejilor, care pe dreptate se cuvin ostașilor români din armata monarhiei. Obiectul acesta, — care numai frumos nu e, — merge atât de departe, încă astăzi vedem cum un serios organ de publicitate nu stă la îndială să schimbe înțelesul unui raport dat de cartierul general. În marea luptă ce se da în Polonia rusească, *»infanteria ardeleană«*, în urma unui atac viguros, a cuprins localitatea Kostrzyn zice însuși raportul din 20 Iulie al lui Höfer. Infanteria ardeleană nu va să însemneze alta decât: trupe mai ales *românești* din Ardeal.

Cu toate acestea *»Magyar Hirlap«*, foaia contelui Andrassy, scrie în primul articol din nr. 202: „un loc însemnat e Kostrzy, despre care tocmai acum raportează Höfer, că l'au ocupat viteji maghiari, eroi ardeleni“, (*hős magyar vitézek, derék erdélyi leventék vették be*). Acești *»erdélyi leventék«* sunt alcătuiți aproape în întregime din români, nu din maghiari, — ar trebui să îndrepteze scriitorii dela organul ilustrului conte.

Antanta face noi comanue de muniție în America. Rotterdam. — Antanta a comandat la fabricele din America 1000 aeroplane, un miliard de gloanțe și 3 milioane de puști, cu condiția ca aceste să fie liferate cât mai curând.

Prisonieri civili austro-ungari în România. Din București să anunță: în urma unei înțelegeri venite între Austro Ungaria și Serbia, cu privire la schimbul de prinsonieri civili un număr de 200 prinsonieri austro-ungari au plecat din Serbia și au ajuns Mercurea la T.-Severin pentru ca trecând prin țara noastră să fie repatriați prin punctul Căineni.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului“

„FOAIA POPORULUI“

pe CÂMPUL DE LUPTĂ

se poate trimite ori-unde și cu începere de ori-când, ceace aducem la cunoștință cetitorilor noștri, spre orientare, în urma mai multor întrebări ce primim mereu.

Prețul abonamentului este 2 cor. pe timp de 5 luni de zile

Pentru abonamente pe câmpul de luptă statorim prețul de 2 cor. pe timp de 5 luni, fiindcă știm, că suma de 2 cor. (în bani de hârtie, bancnote de câte 2 cor.) se trimite mai ușor. Schimbarea adresei altundeva, tot pe câmpul de luptă, sau mai târziu în vr'un oraș ori sat din lăuntru Monarhiei austro-ungare, se face gratuit; e destul a scrie noua adresă pe o carte postală, unde să se spună însă și adresa de mai nainte.

Abonamente de acestea se pot face și din partea celor de acasă, cari doresc să trimită Foaia la vr'un neam sau cunoscut de pe câmpul de luptă ori în altă parte a Austro-Ungariei.

Nr. 32.915 not.

2168

Edict de licitațiune.

Comuna politică Ardány (com. Bistrița-Năsăud) esarândează prin licitație verbală publică, ce să va ținea în 26 August a. c. st. n. la 10 ore a. m. în cancelaria notarială din Ardány *cârcima comunală* pe timp de 3 ani celui ce oferă mai mult.

Prețul strigării 700 cor. Vadiul să depune 10%.

Condițiunile de licitațiune să pot vedea în cancelaria notarială în orele oficiloasă.

Ardány la 30 Iulie 1915.

Primăria comunală.

In moara din Turnișor

am lipsă îndată de un ajutor sau de un servitor. Iohann Eckenwärter.

2158

Anunț de căsătorie.

Sunt aplicat la un oficiu românesc. Din lipsa de cunoștință caut pe aceasta cale cunoștința unei fete în etate de 26—35 de ani. Fotografii împreună cu ofertul să se adreseze sub „Serios“ la adresa redacției acestei foi. Numai oferte serioase se primesc.

Se caută

un băiat în etate de 13—13 ani absolvent de 2 cl. gimn. sau civile, ca elev la *Librăria Poporului* din Turda. Sunt preferiți cei cari știu limba maghiară.

Tuturor

proprietarilor de moară sau cari au mori în chirie, le anunț că mi-a sosit un mare transport de

Pietri de moară TRACHIT.

Prețurile sunt moderate.

Andreas Rieger

SIBIU

2169

O iapă.

de 5 ani, de culoare galbenă, urechea stângă spintecată s'a perdut pe hotarul comunei Boița (com. Sibiu).

Cine o va afla binevoiască a aviza proprietarul Dan Bara din Boița p. u. Nagytalmács dela care va primi o remunerațiune potrivită.

Anunț!

Unul sau doi învățăcei de prăvălie află aplicare momentan, condițiuni favorabile să recere să poseadă și limba maghiară sau germană.

Firma: Const. Ch. Bolog

Câmpeni - Topánfalva com. Turda Arieș.

Caut o nevastă!

Subscrisul fiind numai singur caut o nevastă ori fată mai în ctate până la 30-35 de ani care posedă un atestat despre purtarea morală exemplară și care dispune de un capital cel puțin 5-6000 cor. ori de o avere, — pentru de ai preda birtu — Cafana, — de a menaja în casa mea proprie pe timpul cât voi sta la miliție și de mă voi reîntoarce dela războiu în pace și îmi va conveni persoana și purtarea ei (reciproc) o voi lua-o de soție.

Doritoarele să se adreseze la subscrisul cât decurând alăturând poza din urmă precum și adresa corectă.

Posele se vor reînpoia la fiecare. Silviu Stefan comerciant și hotelier în Vég-szentmihály comitatul Torontal.

Lemne de Foc și de Lucru.

Stejar tânăr bine uscat

20 Coroane stânenul în pădure. 175 Cor. Vagonul cu 10.000 Kgr. încărcat și predate din stația Vurpod.

Asemenea am 10.000 butucii și 600 grămezi așchii amestecate cu darabe groase.

Pădurea departe 2 kilometri de stația Vurpod. Adresa:

S. M. Marinescu
Vurpod lângă Sibiu. (Nagyszeben).

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe indigene din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preceți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

Casa

din str. Ledererg Nr. 17 și casa din str. Reibachg. Nr. 13 sunt de vânzare. A se întreba în Saggasse Nr. 15.

Cafea

cu 50% mai ieftină

Cafea cruștoare americană, foarte aromatică și care dă mult. Un săculeț de probă (5 chilograme) se trimite pe lângă prețul de 11 cor., o jumătate kilogram teiu de primul rang cor. 2.20 franco cu rambursă.

Mulțumirea garantând!

M. SAPIRA.

H. Export de cafea și teiu, în Buda pest VI. Révay-utca 24

Cremă de dinți

KALODONT

70 filleri

Isvor vindecător!

Dacă suferiți de rănichi, ficat, stomac, reumatism, boale femeesti, și de ori ce alt morb care derivă din sânge, o mandati

Nalther Tablete,

acesta este leacul cel mai bun din lume

Garanție:

Aceluia cari nu vor folosi sau vindeca îi reînpoiam banii plătiți. Comandele din afară le efectuăm prompt prin rambursă.

Prețul pentru una cură Cor. 6.

Agentura Generală:

Aurel Popescu
Sibiu, Piața mică 25

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alul Bergmann & Co., Teschen a/Elbe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pistruelilor și de cel mai nelutrecut întru susținerea unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.

Mil de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiat de mai multe ori Pți precauți la cumpărare și să se observe apriat la marca „Steckenpferd“ și la firma depliat! Se poate căpăta (à 1 Kr.) în farmacii, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata cremă de crin „Mazera“ (à 80 fill. per tubă), care este de un efect minunat întru susținerea mâinilor la dame în stare gingașe.

Atelierul pentru dentistică alui

E. Dieker

s'a deschis din nou.

Fleischergasse 30

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugos, Mediaș și Mureșosorheiu
Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmihail, clăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar	K 6,000.000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.—
Portofel de cambii	„ 17,700.000.—
Imprumuturi hipotecare	„ 12,400.400.—
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.—
Scrisuri fonciare în circulațiune	„ 10,000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5** $\frac{1}{2}$ %

după terminul de abdicere, plătind însuși darea de interese

execută asemnări de bani la America și îngrijește încassări de cecuri și asignațiuni asupra oricărei pieși, mijlocește tot felul de afaceri de bancă. — Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

762

Direcțiunea.

≡ Berea albă și neagră din ≡ Bereria dela Trei-Stejari

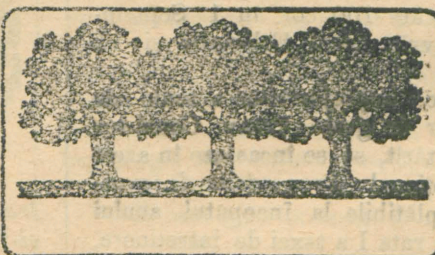
în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

=====

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

124

=====

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

MOBILE

lucrate solid și conștientios ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, AAAAA

str. Sării 37

Specialist în:

≡ MOBILE DE TOT FELUL ≡
pentru tineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, institute, cafenele și restaurațiuni

≡ Telefon Nr. 47 ≡ cu legătură în comitatul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice